

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 3.—Núm. 110.—Diumenge 14 de Setembre de 1902.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs; volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra; volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia's plecs y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facilitat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsova presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

ORIENTACIÓ

En un article aparegut en aquest mateix lloc de Lo CAMP DE TARRAGONA fa cosa de dos mesos, s'interessava a tots los bons catalans pera que ajuntessin los seus esforços, dixant de banda passions y mesquines personals y endressant nostres afanys envers la suprema salut de la nostra patria. Aytal escrit, inspirat en lloabiçons propòsits, confirmava la creença general dintre del Catalanisme, de que ja'n trobèrem de plè en un període d'accio y, ab aquest criteri, desenterrava un projecte d'organisació de las nostres forsas que fà temps morí de mala mort, baix los cops dels vicis històrics que ni nosaltres mateixos hem sapigut tréurens de sobre, no obstant l'accio sanitosa d'un credo hermosissim.

Com que per desgracia meva, co-nech massa al pare d'aquest infelís projecte y havia ja ben près lo determini de no remoureli's ossos, no vaig contestar a la crida que desde Tarragona'm feyan, esperant tenir una sentada ab los bons amichs que m'aludiren, expressarlos verbalment mon parer y treurer a la meva conducta d'abstenció la més lleugera apariencia de desaire.

Confesso que sa visita m'ha sigut molt profitosa y mon espiritu n'ha adquirit un nou tremp. Tenen tota, absolutament tota la rahó; lo culte de la patria ha d'esser un culte de veritat y de noblesa y devant del seu altar deu esboixarre la fumera de les preocupacions y de las consideracions personals. Si som incapassos d'aquests petits sacrificis, mals pagadors serèm nosaltres quan Catalunya nos en demani de més grossos.

Parlemne, donchs.

Tots los organismes pera cumplir una funció han de tenir tots los elements qu'eis componen, determinats pera questa funció, enllassats segons un plan general, en virtut del qual s'integrin tots los moviments; no hi hagi oposició d'esforços y totas las energies s'aprofitin per complir dintre del general dinamisme. Quan un ser no's troba organiat en consonància ab sa funció propia, no pot esperar altra cosa qu'el decadiment, la regressió y la mort a plasso més o menys llarg.

Es indubtable que l'Unió Catalanista cumplí degudament una funció altíssima que l'història de nostres reivindicacions consagrará com un fet lo més capdal: ella formà'l dogma, reculli las paraules del Verb de Catalunya y las consignà en un hermosissim Còdich que avuy resta escrit ab llètrs d'amor flamejant en lo cor de tots los bons fills de Catalunya.

Mes un cop proclamats los principis del nostre credo, se despertá l'afany de traduirlo en fets positius y en l'Assemblea de Reus, que anava de dret a l'accio, se plantejá'l dupte de si l'organisiació del Catalanisme's corresponia ab questa funció nova. Tal fou la pregunta que se li féu a la Assemblea; se li féu, més no obtingué resposta de ningú; l'entusiasme amagàs perills. L'erro fou gròs y las conseqüencies havian d'esser, com ha sigut, proporcionals a l'erro comet.

Fa uns quants anys, què al donarme compte de l'ensopègada, va naixer en mi l'idea d'apressar lo camí del Catalanisme, representantlo precisament des del punt hont s'havia sofert la llasticosa equivocació. L'apàtia, l'indècisió, la falta d'enteresa y algun víci qu'encara tenim han pogut més que tots los bons propòsits.

Quan s'hi era a temps, no's féu res; donchs, avuy ja és tard. Tots los organismes tenen un moment critich en la seva vida que decideix del pervindre; lo que no's compleix en aquell precís instant se troba arrossegat per l'onada del temps y s'allunya per sempre de tota possibilitat.

No haig de puntualizar fets, ni de

escampar arguments pera convencer a ningú, de lo qu'està en la conciència de tothom. Aquell alegament de forsas que fà tres anys s'havia de fer dintre de l'Unió Catalanista, avuy s'ha de fer fòra d'ella. Avuy no's pot tenir la pretensió de convertir a l'Unió en lo cós vivent de Catalunya; avuy hem d'aspirar a organizar lo cós social y polítich de la nostra patria ab los elements que l'Unió y altres entitats que no són de l'Unió li puguin proporcionar.

«Veyeu donchs perquè os deya que no cal desenterrar un projecte qu'és mort y ben mort?

Mes, per això devem condemnarnos a l'inactivitat y podèm ésser senzills espectadors d'un drama en lo qu'entrà en conflicte tots los interessos de nostra estimada patria? Podèm refusar lo lloc de combat que nostres afectes nos senyalen?

No ho crech així, ni ningú de nosaltres ho crèu. L'any passat, des de la presidència d'una societat catalanista, vaig demanar, respecte aquest punt, lo seu criteri a molt distingidas personalitats de totes las encontades de Catalunya y son testimoni és unànim: estém en un període d'accio y nostra patria s'ha d'organizar en forma qu'aquesta acció sigui la més extensa y intensa possible.

Quina serà aquesta forma? Poch hem de dubtar nosaltres, ni hem de temer perder l'esma en un assumpto tan trascendent. Ab l'exticta aplicació de nostres propias doctrinas tenim una perfecta ratlla de conducta, un plan complet, tot un sistema armònic d'edificació social y política del nostre poble, pera fonamentar sobre sólidas bases son futur govern autònomic, després d'haverlo conquistat y preparat ab l'ús de totes las forsas vivas inclosas en la nostra patria.

Mes no esperèm que a n'aquest moviment de concentració hi porti ningú; anèmhi tots, lliurement, portats per propi impuls, treballant a la vegada, sense esperar una consigna que tal volta ningú sabrà o se atrevirà a donarnos. Deixém que obri la conciència de nostres devers y dintre de la llegitima esfera d'accio de cada hú, *sem tot lo que poguem fer*, tot lo qu'estigui a la nostra mà sense claudicar ni un sol punt del nostre dogma suprèm.

Esforsém-nos dintre de cada comarca en donar vida a una entitat dins la qual s'apleguin totes las entitats que treballin pera la rehabilitació de la nacionalitat catalana, proporcionalment son propi govern; que s'ajusti tothom pera aquesta obra, allunyat, no obstant, sistemàticament del costat nostre a quants mercadegins ab los interessos públichs y subjectant a una disciplina moral als arrepentits qu'obrin los ulls a la llum de las nostres doctrinas y vulguin oferirnos lo seu concurs, no posantlos en llocs de confiança sense abans tenir claras mostras de que en ells han arrelat fondament las convicçions y sentiments catalanistas. Un cop recullidas, però més ben dit agermanadas que recullidas aquestes forsas, de manera que no s'ofeguin mutuament ni contrariin, empleem-les de dret en lo qu'a cada comarca y a cada localitat afecta directament, portem-les dintre de totes las manifestacions de la vida social; que els pobles las vegin ocupadas en son benestar, dirigint sos sentiments, vettant pels seus interessos y apartant de son costat tot lo que's entrebaixa, los empobreix y ls esclavisa. Nostre apostolat de paraules s'ha de convertir en apostolat de fets; los quatre bojos d'ahir s'han de manifestar convertits en un estol de sensats, capaços d'entrar en lluya ab la realitat pràctica.

Aquest és lo moviment que ara se imposa; a conseqüència d'ell, tart o d'hora ne vindrà un altre que porti l'armonia entre los que's troben distanciats per mútuus recels. A n'això nos crida l'esperit verdadera y genui-

nament democràtic del Catalanisme y als qu'estèm inscrits a l'Unió Catalanista, ho tenim perfectament recomenat pels acorts de las Assambleas.

Dintre de cada comarca, la feyna és tota dels individus y de las entitats collectivas en elles existents; ni's Concells generals de l'Unió, ni la Junta Permanent s'han de preocupar dels problemes particulars que en las comarcas s'ofereixin; no són aquests los organismes criats a intervenir-hi; la seva esfera d'accio inclou tan sols aquelles qüestions que ab carácter general puguin interessar en una o en otra forma a Catalunya y al dogma y a la moral de la nostra causa.

Lo camí és donchs ben clar; èsos mancarà coratge pera seguirlo, sense defalliments ni indecidions de cap mena?

G. ESTRANY.

LA PATRIA NUEVA

Para que el catalanismo se convertira en franco y redon or espanyolismo seria menester que la política general espanyola se orientara en el sentido del espíritu moderno que ha informado la vida actual, no sólo de Catalunya, sino también de algunas otras regiones espanyolas progresivas. Mientras todas ellas continúen gobernadas por el viejo espíritu de la España muerta; mientras decir política espanyola equivalga a decir absorción, fraseología, y administración contra el contribuyente entregada por el favor a tantos altaneros mendigos (por no decir cosa peor) de levita, es imposible que ninguna región civilizada de esta España sea sincera y eficazmente española.

Pero cabalmente estas regiones—se objeta—son las que deben transformarla creando una política y una administración nuevas y adecuadas a su espíritu y a sus necesidades, siendo espanyolistas de una España moderna que ha de ser su obra y que habrán de amar como fruto de sus entrañas.

Esto se ha dicho mucho, y parece imposible que no se haya hecho ya; tan natural y lógico se presenta a la razón; y como el no haberlo hecho y el persistir a causa de ello el desvío de aquellas regiones, parece abominable egoísmo ó prejuicio criminal de su parte, hay que decir de una vez las causas de su inacción.

La primera de estas causas es la inferioridad política actual de dichas regiones (que están en pequeña minoría) en frente del viejo espíritu central representativo de la gran masa de la España muerta, y que, caduco y todo, vacío, momificado, tiene todavía una superioridad, si no suficiente ya para hacer política alguna positiva, bastante aún para neutralizar, para destruir, ó, lo que es peor, para corromper toda iniciativa, salida de aquellas pequeñas porciones de España que al trabajar en su desarrollo económico y social han abandonado, por descuido ó por inercia, la función política en manos que han resultado ajenas.

Aquí hay algo vivo gobernado por algo muerto, porque lo muerto pesa más que lo vivo y vá arrastrándolo en su caída á la tumba. Y siendo ésta la España actual, quién puede ser espanyolista de esta España, los vivos ó los muertos?

En una España tal un Romero Robledo, por ejemplo, parece y es en realidad más espanyol que cualquier diputado ó ministro vascongado ó catalán cuya solidez de criterio ó rectitud de intención enmudecen y se acobardan ó transigen ante un matonismo parlamentario ó de tertulia que habla rotundamente en nombre de España, que dá y quita patentes de patriotismo, y que anatematiza *urbi et orbi* como filibuster todo impuls de vida que intenta penetrar en la gran momia política. El hueco anatemata resuena grandiosamente por los

ámbitos de la vasta necrópolis nacional, ahogando el grito de vida aislado en la pequeña regió de los vivos que no saben gritar.—Zona neutral...—Separatismo!—Concierto económico.—Separatismo!—Organismos autónomos.—Separatismo!...—¿Cómo podemos ser espanyolistas de esta España? Hélo ahí el dualismo tremendo.

Tremendo, si; pero irremediable? irreductible á una nueva unidad española vivaz y fecunda?

Descartemos la solución providencial, la de un hombre que surge y lo arregla todo; esta solución cabe esperarla siempre, á condición de no contar nunca con ella. Descartemos también una revolución porque ni hay fuerzas para hacerla ni mucho menos para resistirla una vez hecha; sería el salto en las tinieblas.... internacionales.

Descartado el milagro y el salto mortal, queda la voluntad paciente de los hombres que, sin embargo, bien necesita de la ayuda de Dios y de muchas cosas imprevistas si ha de realizar en España esa maravilla: redififar todo sin derruir nada, para que no venga abajo la casa entera.

Los espanyoles nuevos han de improvisarse políticos, alternando con los políticos viejos, y hacerse consentir por ellos sin contaminarse de su espíritu; han de introducirse en los organismos caducos sin ser repelidos por los mismos, trabajarlos fuertemente sin que les queden en las manos hechos polvo, y sanearlos lentamente sin perecer entre tanto en su mística atmósfera; han de crear una opinión pública moderna empezando por crear intereses y necesidades modernas en la masa de un país quasi africano; han de luchar contra la ignorancia sin soliviantarla, contra la pereza y la inhabilidad sin descorazonarla, contra todos los vicios nacionales sin irritar el amor propio nacional que se funda en ellos y preveniéndose de su contagio. Han de sufrir desencants sin desanimarse, temiendo retrocesos y volver á empezar con la misma constancia que si hubieran avanzado; impropios, calamitosas y amenazas de aquellos mismos á quienes quieren redimir; y mostrarse valientes sin lucha. Y por encima de todo ello han de resignarse á no ver fruto alguno de su obra y legarla á nuevas generaciones por si pueden llegar á realizarla; estando al mismo tiempo preparados á que cualquier día fuerzas exteriores vengan á destruirla definitivamente en sus propias manos.

Tales han de sentirse los espanyolistas de la nueva España; y han de buscarse entre sí y encontrarse al través de las regiones (pues la distinción entre las vivas y las muertas no es rigurosamente geográfica); y una vez se hayan encontrado formando elección, han de llenarse de amor por aquello que les repele; y lanzarsela á confundirse con aquello por si logran crear la nueva unidad al través de tantas y tan duras pruebas.

Comparado con esto una revolución es un juego de niños, una guerra de sucesión cómoda atajo, una anexión extranjera fácil expediente y la aparición del hombre providencial probabilísimo milagro; porque es más fácil que salga un hombre que mil; y más frecuente y menos azarosa una revolución, una guerra, una intervención extranjera que toda una edad heroica.

Así, pues, nada tendría de extraño que hubiera en la España viva más autonomistas, más separatistas y más extranjeristas que buenos espanyoles; porque ser buen espanyol al uso parlamentario es fácil cosa; basta con cruzarse de brazos y dejar que España se hunda al son de los retruécanos; mientras que para ser buen espanyol á secas se necesita ser héroe.

Pues bien, el catalanismo para ser espanyolismo ha de ser heroico; y su primera heroicidad ha de ser la ma-

yor: vencerte á sí mismo. Vencer el impulso de apartamiento en que nació; vencer sus rencores y sus impaciencias, y vencer un hermoso ensueño.

La juventud catalana idolatra por encima de todo á su Cataluña: no vé tierra como esta tierra; su pueblo como pueblo escogido, y la lengua que habla bella como ninguna. Y ve en esta Cataluña una gran misión, para la cual necesita de toda su pureza; necesita concentrarse y vivir exclusivamente su vida propia para ser modelo de pueblos en la vida internacional de una humanidad futura.

Descartemos la solución providencial, la de un hombre que surge y lo arregla todo; esta solución cabe esperarla siempre, á condición de no contar nunca con ella. Descartemos también una revolución porque ni hay fuerzas para hacerla ni mucho menos para resistirla una vez hecha; sería el salto en las tinieblas.... internacionales.

Hay que vencer este ensueño, no destruirlo, porque los ensueños de la juventud siempre son fecundos en realidades.

Solamente hay que decir á nuestra juventud que no quiera con su ensueño impedir ó maldecir la obra que el momento reclama urgentemente; que si sigue soñándolo con intensidad su ideal vendrá per todos los caminos, y que siempre, por un divino misterio, el camino de la necesidad es el mejor camino de libertad de todos los ideales.

Este diremos á nuestros jóvenes. Y á los viejos de la España vieja les diremos:—Ved ahora cuanto tenemos que ganar ó que perder en la heroica empresa. Podéis todavía tiranizarnos, calumniarnos, oprimirnos, escarnecernos... No importa. De uno ú otro modo os venceremos, porque llevamos dentro un impulso de victoria y hemos olvidado toda otra cosa.

—Sois cuatro inocentes, cuatro locos, cuatro criminales de lesa patria—nos contestarán incoherentemente—; pero ¡ay! de vosotros; porque nosotros somos los ministros, nosotros los consejeros, nosotros los generales, nosotros los jueces, los directores, los hábiles, los oradores, los cimientos y punitales, en fin, de la vieja patria espanyola.

A lo cual contestaremos riendo: Pues nosotros somos los que hacen patrias nuevas.

JUAN MARAGALL.

Del Diario de Barcelona.

DESGOBERN

Vivim en plè desgobern. Quan no nos ressentim de la passivitat dels polítics que malmenen l'Espanya, passivitat que aprofita los enemics de l'ordre públic pera entregarse a tota mena de disbausas, hem de tocar las conseqüències de la seva gestió desastrosa, de la seva obra negativa que debilita més y més cada dia l'Estat.

Quan los goberns se resolen a sortir de la seva disipsiencia, és per obrar ab tal desacert que s'ha desitjat el seu emperesiment d'abans; quan no volen qué sigui dit que no atenen las reclamacions del país y que's fan lo sòrt a las seves aspiracions, és per correspondre en forma tal que sembla't un escarni.

D'aquesta conducta s'en ressenten més, com és natural, aquelles regions que's senten per personalitat propia y volen reivindicarla, aquelles que reclaman com a necessari peral seu desenrotllament moral y material lo reconeixement de drets y funcions que's hi pertocan. Però aquests clams de justicia no hi arriban fins a les altas esferes de la governació de l'Estat; donchs los polítics de Madrid no sols se negan a donarshi satisfacció sinó que recabent per ells o disposan a voluntat dels migrants drets que aquestes regions encara exerceixen.

Ara mateix una ciutat catalana, la ciutat de Tarragona, se troba exposada a ésser víctima d'un altre atentat per lo que's refereix a la seva juris-

ció eclesiàstica, ab motiu de les famoses gestions empreses a Madrid pera conseguir la reforma del Concordat.

Sembla que una de les modificacions que's solliciten en la nota dirigida al Sant Pare pel Gobern d'en Sagasta hi figura la traslació a Barcelona de la Sèu metropolitana de Tarragona.

No creyem que Lleó XIII, perfectament imposat dels drets que assisteixen a Tarragona, cedeixi a la pretensió del Gobern liberal, però així y tot, és prou la sollicitut pera formar criteri exacte de la seva ignorancia.

Lo régim centralista que sigles hár té comprimida l'Espanya dintre'ls motllos d'un uniformisme que pugna ab la seva naturalesa, després d'haver enderrocat la personalitat política de Catalunya, y d'haber atentat contra l'administrativa y la jurídica, ara tracta de fer mans y manegas de la seva alta representació eclesiàstica dintre de l'Iglesia espanyola, si no pera ferli perdre, pera debilitar los solits fonaments de dret y de tradició en que s'apoya.

Y lo més irritant és que la verdadera causa de les modificacions que en la nota dirigida a Roma se demanan, no obereixen a proporcionar econòmics al Treor públic, per altra banda insignificants, sinó que's sollicitan pera donar satisacció a las turba fanatizadas que varen entronizar la situació liberal y que ara amenassan endrocarla.

No és més que pera complaire als jacobins intranzigents, que ressucitan arcàicas lluitas religioses escandalitzant las conciències y atiant al motí, que'l Gobern d'Espanya tracta de cometre aquest atentat contra una de las capitals catalanas.

Prou y massa que la representació eclesiàstica de Tarragona ha sigut objecte dels atentats del centralisme!

Encara avuy tot sovint se retreu lo fet, en sò de protesta, de que després de feta la Reconquista, quan se va consumar l'unitat espanyola, va ser-li arrebatada a Tarragona'l títol de Primada, com ara se la vol despillar fins de la condició de metropolitana que li resta.

La rahó ab que's va tractar de justificar aquella disposició abusiva es la que en tota ocasió ha inspirat los actes dels que han regit y gobernat la Espanya d'ensé de que'l reys d'Aragó y Castella van constituir l'Estat únic en lo que hi varen entrar ab capital propi pera convertirnos ben prompte en los darrers mossos de la casa.

Aquesta rahó no és altra que la de las conveniències del centre de que ni una sola de las regions se li sobreponi per cap concepte y és per aquest motiu que va trasladarse a Toledo, al cor de Castella, la primacia que Tarragona venia exercint per ser de las diòcesis més antigas de la cristiandat, ab jurisdicció sobre Tolejo mateix, igual que sobre Catalunya, Aragó, Valencia, Murcia, León, Navarra, Galicia, Asturias y las Provincias Vasconsas.

Però als Goberns d'ara com als de abans, que no més tiran a lo seu, totes aquestas circumstancies—que s'ia má ve desconeixen—són de poc pès pera ferlos desistir dels seus propòsits.

Los mateixos que han fet la distribució territorial d'Espanya sense tenir en compte més que'l capricho de la regla y del compass assobre'l mapa; los que han uniformat la legislació com si totas las regions haguessin sortit del mateix motll, ara's creuen capacitar igualment pera fer una nova divisió eclesiàstica, sense donar altra importància que la de datos insignificants a las qüestions de naturalesa, de tradició y de dret, que's remontan als temps apostòlics que per rès tenen ni tindrán en consideració, quan sigui l'hora—si aquesta arriba—com n'és proba'l seu intent de desposeir a Tarragona de la seva dignitat eclesiàstica.

De cap manera és escusable'l propòsit del Gobern ab la consideració de que—no tracta de desposeir a Catalunya de la seva actual representació eclesiàstica sinó de traslladar la sede de Tarragona a Barcelona, per que no's detentan menys los drets de la capital de l'antiga província tarragonense que si's trasllades la seva seu sòra de la província eclesiàstica catalana, ni a Barcelona l'ha de satisfer gaudirse de lo que no li pertoca, en perjudici d'una ciutat germana.

Això deixant de banda la circumsanca de que no sabem, veure les ventajas econòmicas ni administrativas que'l Gobern obtindria ab aquesta modificació.

En fi; repetim lo que déyam al començament d'aquest article: vivim en plè 'esgovern.

(De *La Veu de Catalunya*.)

Lo del Vendrell

Continúan a la presó d'aquesta ciutat los cinch detinguts ab motiu del fet que's diu ocorregué a la platja de Sant Salvador del Vendrell. L'estranyesa que a tothom causà aquesta detenció tenint en compte l'estat intel·lectual de l'infelis que realisà la denúncia, ha augmentat de bon trós a veure que no's posava en llibertat a las apreciables y honradissimas persones que, fins ara, han tingut la desgracia de tocarne las conseqüències.

Ab aquest motiu s'han fet durant la darrera setmana tota mena de comentaris que per las circumstancies excepcionals que atravessèm nos absençan de fer públics. Lo únic que dirém es que ha sigut objecte d'unànim censura la conducta poch dedicada de *El Liberal* de Barcelona, cap y causa del rebombori produit, y que tot volguent excusarse, s'entretenen en fer novas delaciòns més o menys encobertas.

Lo número del dia 7, edició de la nit, de l'esmentat periòdic, no demosta altra cosa que l'afany de molestar als que honradament professan determinades idees, y per això creyem que tots los bons catalans del Vendrell y dels demés indrets de aquesta Terra ne pendràn bona nota, corresponent de la manera deguda al carinyo d'aquella empresa forastera.

Rès; que las quixotestas denuncias d'un desequilibrat que resideix al Vendrell, ha vingut a maravilla pera que *El Liberal* de Barcelona representés lo lluit i ayros paper de *Sanchon Panza*.

La qüestió del port

Sempre que's parla de quelcom relacionat ab las Obras del port, surt a relleu l'època de l'enginyer Sr. Bellido, essent lo punt de comparació pera jutjar altres èpoques y altres direccions facultativas. Las comparacions may són agradables; però just és confessar que de Bellido n'hi han pochs desgraciadament. Aquest enginyer ho vár trobar tot per fer, y tot desballesat; però al poch temps se empreñan ja grans obras y's posava al port en condicions molt convenientes. Allavors se treballà molt y molt bé, perque lo mateix en Bellido que la Junta eran d'empenta.

Aquests darrers anys, sigui perque la major part de las obras interiores estaven ja fetas o per otras causas, l'activitat de la Junta y del personal facultatiu se dirigí envers otra classe de treballs de bastanta importància com lo varader del Serrallo, arreglo de la draga y ganguils, que's feren casi nous, construcció de la gran grua anomenada *titan*, etz. Ab tot això se acabava la subvenció del govern, y essent al poder lo partit conservador, anà a Madrid una comissió de la Junta de las Obras del Port pera gestionar una pròrroga.

Gracias a reconegudas influencias, s'havien ja conseguit sis anys més de subvenció; però a l'anar a formalizar la cosa's trobaren que no hi havia òbras aprobades més que pera la subvenció de dos anys. Allavors comprengué la Junta que calia deixar de treballs en terra y fins a cert punt secundaris pera empêndre la construcción de la desembocadura del Francolí, escollera que d'eu tancar l'actual boca del port.

Ab tota pressa's feren los planos necessaris y s'enviaren a Madrid junt ab lo presupost d'aquesta obra y d'altras, que si no anèm errats pujan a onze mil-lions de pessetas. A Madrid que en aquests moments no estan pera gastos, puig los diners cada dia se escursan més y l'empleomania cada dia devora més, devian quedar mitj espantats del gasto que s'anava a fer aprobat unas òbras iniciadas en lo projecte d'en Bellido.

Pera guanyar temps, y probablement ab lo desitj de trobar motius sobre'l terreno que justifiquin un refús, la Direcció ns envia un delegat, qui delegat no sabem quinás imprevisions se'n enduría; però'l resultat los havén tocat ab lo trasllat de senyor Elio. Pera nosaltres, en lo fons d'aquesta qüestió no hi ha més, sinó que'l govern fugi d'estudi, pera deixarnos sense subvenció, no perque las òbras no siguin necessàries ni'l projecte bò; lo que no vol és donar cap diner.

Segurament això no hauria succeït si's projectes ara pendents s'haguessin enviat tres o quatre anys enrera; però la Junta dormia, y dormint ha anat passant lo temps, malgrat la patriòtica carta que en Febrer de l'any 1899 publicà nostre respectable amich D. Joan Manuel Martínez, que acaba va ab lo següent paràgraf:

«Haga memoria la Junta y considere que así como la malhadada ges-

tion de la administració municipal traçó sobre Tarragona el merecido castigo de la Compañía arrendataria de consumos; del mismo modo, la inercia, la apatía, el indiferentismo de todos, el egoísmo de algunos, la falta de celo en el cumplimiento de sagrados deberes, la carencia casi absoluta de obras en el puerto, cuando la corporación cuenta con unos ingresos anuales que deben aproximarse a la cantidad de 600.000 pesetas... todo esto puede ser causa de gravísimos e irreparables males para la ciudad querida en un plazo brevíssimo.»

Lo Sr. Martínez tenia rahó y ha succedit lo qu'ell temia, per negligència de la Junta en pès, y no de tal o qual dels seus individus; la responsabilitat és de tots.

Veurem quina orientació prèn aquest assumptu ab lo nou enginyer. Mentrestant recomanèm a la Junta que's desvetlli en defensa dels interessos de Tarragona y si ho fa comptarà ab l'apoyo de tots. Altament caldrà demanar que deixin lo lloc a altres més actius.

R.

La Carta del soldat

Totas dues callaven allavors, assegudes al devant de l'alta xemanya, ahont la flama cantare que rodejava l'olleta negra, penjada dels clamàtuchs feya pensar en las fullas vivents d'una immensa rosa de foc.

De tant en tant un cruiximent més fort de la llar llensava en la cambra fosca, baixa de sostre, de bigas enredades, clarors vivos y passadors que posavan com tacas de sanch en los vestits de las dues donas.

Totas dues callaven, tristes, no atrevintse a excitar las penas de que's seus cors estaven plens ab lo pensament perdut en aqueix Senegal, en aqueixa terra de foc que robava tants homes joves, bons y forts!

La vella a qui la mort empaytava, pensava en lo seu minyó, lo seu net, lo darrer de la rassa.

La noya somniaua, ab sos hermosos ulls negres fixament clavats en la llar, creyent vèure en los encenalls vermells de las flamas recargoladas lo rápid volejar de l'albernu de l'hermos spahi que aviat seria llicenciat. Plegats havien agafat aquell caminet que tallava'l prat vert y conduïa a la masia de la que no més se veia la teulada roja pel demunt de la devesa. Allí se havien trobat sos dits y ella no havia retirat la mà: més lluny, emocionats, s'havien separat, aproveitante tots dos del bosch pera abrassar-se y besarse per darrera vegada.

(Acabará).

Comentaris

Vagin apuntant

Los que sempre que Tarragona reb algú afont o desengany del poder central, endressan tota classe d'improperis y d'insults a Barcelona; los elements caciquists d'aquí, que no saben altra cansó que la de! centralisme de Barcelona y ab aquest feble argument pretenen deturar la creixensa del catalanisme, que ha de ofegarlos a n'ells, estan a horas d'arrencar contrariats per l'actitud adoptada per la premsa regionalista de la capital del Principat, ab motiu de la traslació de la nostra Sèu.

La Veu de Catalunya y *La Renaixença* han protestat y protestan en contra de l'expo iació que'l govern intenta contra nosaltres, y han donat belles y eloquents mostres de simpatias y germanor envers nosaltres.

Perque compendria l'esperit del catalanisme barceloní en aquesta qüestió, transcribim lo que deya en *Pol de La Veu* en lo nombre del pastat diumenge:

«Ab l'arreglo del Concordat sembla que es més la remor que las nous.

Los ministres, que fan molt lo valent quan es ocasió de tocar l'himne de Riego, quan vé l' hora no gosan dir *aquesta boca es meva*.

Però han conseguit, això sí, que'l Vaticà accedeixi a la supresió de l'Arquebisbat de Tarragona.

Désde fa segles, aquesta població catalana pledeja a Tolejo'l primat d'Espanya y ab tota la rahó; però'l Reys absoluts primer y'ss ministres responsables després han decantat la balanza cap a la ciutat dels ganivets; ni'l dret ni l'història, ni l'antigor, ni rès, li ha valgut a la ciutat de Céssar. Com sempre, los qu'han manat han mirat per casa seva.

Donchs ara'l Gobern ha trobat lo medi d'acabar lo plet, suprimint lo arquebisbat.

Los tarragonins y ab ells tots los catalans, farán bé en defensar sos drets.

Serà aquesta una de tantas exposicions dels Goberns contra Catalunya.

Y no's digui que portant l'arquebisbat a Barcelonà, Catalunya no hi ferà.

Barcelona no vol rès de las ciutats germanas; respecta'l dret allà ahont lo troba y procura aixampliar per tota la regió la vida de son progrés y de sa riquesa.»

Això parlan y això obran los nostres amichs. En cambi's diaris que los caciquists liberals y conservadors tenen a Barcelona, los companys dels cacichs d'aquí, encara no han dit aquesta boca es meva.

¿Se'n van convencent las personas sensatas, d'ahont radica y quins són los defensors de l'absorció y del centralisme?

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

Comissións y Representacións

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANGERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

tèm convensuts de la necessitat d'una nova creació per lo benestar moral y material dels habitants d'aquesta província; si sabèrem que per imperi de la llei incumbeix a las Diputacions provincials, la gestió, govern y direcció dels interessos provincials, en lo que's refereix a establements, entre altres, de sanitat y beneficencia; si per aquest particular nos consulta l'ilustre president *nato* de la Diputació, cumplim ab lo nostre deber, recullint datos y més datos per ilustrarlo y excitarlo, si menester fós, a que donés remat felis a sa noble inspiració creant un *nosocomi* provincial a totes llums tan necessari en aquesta capital, com intentarèm demostRAR.

Conveniencia y necessitat

Molt obtús de mollera y de sentiments molt ruins ha de ser qui no vulgi acceptar la conveniencia y necessitat de que hi hagi, quan menys, un establecimiento en la capital de la província, montat ab tots los adelantos moderns, ab totes las comoditats desitjables y ab tot lo *comfort* indispensable pels pobres malalts que per innombrables circumstancies no tenen casa ni alberch; ells, los pobres, y més si estan malalts, mereixen la consideració y respecte de tota persona que s'apreci de serho. ¡Quin cor tan mesquï! que no s'extremeixi de compassió al contemplar a un semblant seu, jove o vell, estès al carreter, pàlit, demacrat, cremant per la febre que'l consum, quixantse ab vèu apagada pel gréu sufrir dels seus dolors, rojos los llavis, seca la llengua, ab ulls estravits y enfusos en concas profondas masiadas per terrible malaigua! Qui, qui contempla aixís un ser humà y no'l recull, no l'abriga, no'l consola, no l'alivia, no proba de tornarli la salut sense volgues saber qui és, d'ahont vé y ahont vár? Es possible que una dòna que ha desocupat y no ha fet les *secundinas*, vagi derramant pel carrer sa preciosa sanguina, pàlida, defallada, sentintse morir, acudir a demanar ausili a un anomenat *pio y sant* establecimiento, y un sacerdot, un ministre del Deu Tot Misericordiós no l'acullí baix qualquier pretext? Es possible que aqueixa dòna acudint a un altre establecimiento benèfich cuidat per Germanes de la Caritat, sigui refusada baix pretext de que ja ha desocupat, o baix lo pretext, pitjor encara, de que era casada? Es possible que aqueixa pobre dòna anant y venint d'un establecimiento benèfich a l'altre, com d'Herodes a Pilats, perdés sa preciosa vida, que per ser d'una pobre desheredada de la fortuna, no deixava de ser una vida que Deu havia donat, que la ciència y la caritat podian salvar y que a l'homo y a la societat incumbeix conservar? Es possible que una pobre dòna's trenqui la cuixa o canma, sigui acollida en un establecimiento *pio y sant*, y sense estar curada, sense poquer surtir per son propi peu, se la tregui al carrer deixantla a l'intemperie y a la voluntat de las personas caritativas? Es possible que un senyor Gobernador tingui que posar a sas l'abitacions y baix los cuidados de sa il·lustre esposa, a una pobre mare y t'ells malalts, per no haverlas volgut acollir en un establecimiento *pio y sant*? Es possible que un malalt enviar per lo senyor Alcalde a un establecimiento *pio y sant*, sigui refusat? Es possible que siguin refusats los malalts pobres segons la malaltia que pateixen?

No deu ser possible qu'això succeixi, però, no deuria serho, ni al semblaclar. Deu deuria consentirho mentre s'ingui obertas las portes un hospital que s'engatxa ab los objectius de *pio y sant* y estigui baix l'amparo y protecció d'un sant tan sant com Sant Pau y una santa tan santa com santa Tecla.

Menys mal si això passés en un hospital que estés baix la protecció y amparo de sant Estoich, Imperterrit y Empedernit!

A. RABADÀ

(Seguirà)

Sants de la setmana

Diumenge, dia 14 de Setembre.—Lo Du icíssim Nom de Maria, La exaltació de la Sta. Creu y st. Genaro mr.—Dijous, 15.—Sts. Nicomedes y Melitín, 1.º mr.—Dimarts, 16.—Sants Cornelí p. y Ciprià mr.—Dimecres,

17.—St. Pere d'Arbués mr. y l'Impresió de las Llagas de St. Francesc. (Tèmporas, dejuni).—Dijous, 18.—Sts. Tomás de Vilanova y Ferreol mr.—Divendres, 19.—Sts. Genaro y comp. y Constança mr. (Tèmporas, dejuni).—Dissabte, 20.—St. Eustaquí y comp. (Tèmporas, dijuni).

Quaranta horas: continúan a l'Iglesia de Ntra. Sra. y Ensenyansa y divendres començaran a l'Iglesia de las Religiosas de Sta. Clara.

Los Jochs Florals de Falset

Com estava anunciat, lo darrer dijous se celebraren a Falset, los primers Jochs Florals organitzats per nostres amics d'aquella important vila del Priorat. L'acte resultà esplèndit y solemnial, presidint l'hermosa senyoreta na Teresina Maseras, Reyna de la festa.

La flor natural fou concedida a l'inspirat poeta y bon amic D. Jaume Boloix, per sa composició *A ma filla*, quina lectura obtingué grans aplausos.

Los demés premis foren adjudicats a D. Bonaventura Llaveria, D. Euclalt Puig, D. Joseph M. Dalmau, Pbre., D. Jaume Simó, D. Agustí Cols, D. Jaume Sardà, D. Francesch Olivés, D. Joseph Sancho, D. Joseph Carner, D. Lluís Suez, D. Joseph Barceló y D. Ramón Roca.

Lo president del jurat Sr. Laporta feu un notable discurs denostant que's Jochs Florals són lo punt d'eixida de las reivindicacions catalanas y que pera assolir l'engrandiment de Catalunya, tots devem apoyar tan patriòtiques festas.

Després parlà del catalanisme, dient qu'ls que'l combaten per reacionari no saben lo que's fan, puig lo catalanisme esta fonamentat en los verdaders principis liberals y democràtics.

Lo Sr. Laporta obtingué grans aplausos y rebé innombrables felicitacions person bell parlament.

Més tard la Reyna de la festa obsequià a las amigas que l'acompanyaren al jurat y escriptors premiats, ab un esplèndit refresh.

M.

NOVAS

Lo President del Consell de Ministers ha contestat al telegrama que li dirigi lo Sr. Pallarès respecte a la supresió de nostre Arquebisbat, dient que no hi ha rès pensat sobre tan important qüestió.

Encara que ab semblant telegrama s'ha calmat un xich l'excitació que l'amenaça de despàllinars de l'Arquebisbat havia produxit, nosaltres aconsellèm que cap de las entitats tarragonines s'adormi, puig cal no fiar massa de las promeses de los polítichs centralistas y no fos cas que pera evitar y anular gestions de tractés fer la cosa per sorpresa.

La premsa catalana de Barcelona donant una prova més de que'l catalanisme no es absorvent, com maliciosament fan correr nostres enemicxs, ha dedicat també a la qüestió de Tarragona especial interès.

Lo divendres celebrà sessió de segona convocatoria l'Ajuntament, presentense diferents accorts entre'ls que farèm remarcar los següents:

Cooperar a l'Exposició d'obras de pintura y escultura antigues que's celebrarà a Barcelona per la tardor. A proposta de nostre amic Sr. Yxart qui s'interessà en que Tarragona hi representés un paper lluit, s'ènombrà una comisió especial de la que formarán part tots los individus de la Foment y ademés lo Sr. Yxart.

Construir la xarxa de cloacas del carrer de Méndez Nuñez. Aquesta obra serà satisfeita de la caixa d'Ensanxe, en la que segons nostre amic Sr. Rossell, hi ha quatre mil duros existents.

Gastar siscentas pessetas en diferents objectes que serveixin de premis als alumnes més aprofitats de las escolas municipals, com proposava la Junta local de primera ensenyansa.

Dictamen proposant que en las festas de Santa Tecla l'Ajuntament assistixi a las funcions religiosas, que's reparteixin 1.000 bonos de mitja tassa de carn, altres tants de dugas lliures

de pà y finalment que l'Ajuntament coesteji un castell de focs artificials.

Ja en lo perilo de preguntas lo Sr. Rossell recomenà cumplir l'acord de l'Ajuntament referent a la magna qüestió dels presupostos, verdadera basea de l'Administració municipal, puig se descuida aquest asumpto y després tot són precipitacions y fer las cosas com Déu vol, y finalment lo Sr. Yxart s'ocupà de la enredada qüestió del dipòsit de l'Oiva, de la que próximament s'ocupará la comissió d'aigues.

Ha sigut molt ben rebut per los propietaris lo Bando de l'Alcaldia prohibint entrar a las fincas rústicas baix la penya de cinch pessetas, ab pretex d'esbagotar o recullir las garrofas que quedan sempre en més o menys proporció en los arbres y prohibint també espampolar las viñas sens permis dels amos, infracció que serà penada ab penya de deu pessetas.

Realment era un abús lo que en aquestas coses se feya, puig no sembla sino que a l'esser recullidas las cullitas tothom podria anar a l'ampli y fer y desfer a mida de son gust.

Adelantan los preparatius pera la instalació de la Sucursal de la Chartreuse en aquesta ciutat. A aqueix efecte han vingut dos ingeniers pera aixecar los plans de l'installació y també sembla que ja s'ha presentat la alta pera la corresponent contribució industrial.

Casi sens notarse, puig aquest any no troben ocupació en la brema las collas de treballadors aragonesos que per aquests temps baixavan a Catalunya, poden donar-se per acabadas las operacions de recullida dels raïms en nostre terme municipal.

La cullita ha sigut molt curta, pagantse los raïms desde cinch a cinch y mitja pessetas lo quintà.

Dintre pochs días surtirà pera París, a perfeccionar sos estudis, nostre païssoy l'aventurat pianista D. Joseph Sabater.

L'Acadèmia que en aqueixa capital establerta nostre estimat amic lo Dr. D. Francesch Duarte, beneficiat de nostra Santa Iglesia Metropolitana y que tan brillants resultats ha obtingut en l'ensenyança, ha ampliat lo cercle de sus conferencias dividintse en las seccions següents: 1.º Dret y ciències socials, 2.º Filosofia y Lletres, 3.º Lletres y 4.º Història.

Lo quadro de Srs. Professors lo constitueixen, D. Francesch Duarte, Llicenciat en Dret Civil y Canònic y beneficiat de la Sta. y Metropolitana.

D. Joseph Pallejà, Llicenciat en Filosofia y Lletres y Professor auxiliar de l'Institut general y tècnich.

D. Joseph Gatell, Llicenciat en Dret Civil y Canònic y Oficial de Sala de l'Audiència Provincial.

D. Angel del Arco, Llicenciat en Filosofia y Lletres y en Dret Civil y Canònic, Jefe del Museu Arqueològich.

D. Antonio Virgili y Oliva, Llicenciat en Dret Civil y Canònic y Advocat ab exercici.

En nostre darrer número no volguem ocuparnos del solt insertat en *Las Noticias* de Barcelona y reproduït per un periòdic d'aquí, perque quan se tracta de notícias inexactas, innocent o intencionadament publicades, lo millor és deixar correr y no donar greix, ab rectificacions o ratificacions inútils, als enemicxs de la nostra causa. Perigual motiu passem, per ara, de llarch tot quan puga escriurem o s'hagi escrit sobre lo mateix tema.

Recomanem als nostres lectors lo prospecte del Colegi Provincial que acompaña'l present número.

L'esmentat establecimiento ha sapigu guanyar-se la completa confiança del públic.

Durant la darrera setmana ha acudit una gran gentada del Vendrell, Barcelona y aquesta ciutat a visitar a las apreciables personas presas per las denuncias d'un maniàtic.

Encara que las molestias de la presó són moltes, los presos se mostran

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIÀ

ex deixeble de l'eminent Dr. Aza, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfons XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MALALTÍAS DE LA PELL Y MALALTÍAS CRÒNICS

CONSULTA DE 11 A 1

COMTE DE RIUS, 20, 2.º—TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º

molt satisfets y agratis a las contínuas mostres de consideració y simpatia que reben.

Tothom espera que d'un moment a l'altre seran posats en llibertat.

Sembla qu'entre vari elements jovent, veritables aymadors de Tarragona, s'agitá l'idea de fundar un Centre que desligat de tota idea o tendència més o menys política y sens altre lema que «Tarragona», treballar per tots los medis possibles pera la vella y prosperitat moral y material de nostra aymada ciutat.

Celebrarèm no's malogri tan noble y lloable idea a la que de cop tindrian ja que associar-se tots los veritables tarragonins.

—Camises y corbata alta novata. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius, 20.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9.

Companyia Valenciana de Navegació

Línia regular de grans y ràpids vapors

ENTRE

Espanya, França è Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Alcira, Játiva, Grau, Martos, Caballal y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera Marsella y Génova los dimars de cada setmana.

Pera Niza, Porto Marizio, Onglia y Liorna los dimars de cada quinzena.

Pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cadiz y Huelva los dijous de cada setmana.

Directament pera *Cette* sortides setmanals tota època del any.

S'admet passatge y càrrega à polits reduits.

S'admet càrrega ab nòlit seguit y coneixement directe pera New-York, Nàpols, Bari, Siracusa, Messina, Catània, Palermo, Cagliari, Venècia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Bralia, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab abordatge a Génova.

Agent D. Antoni Más y March

Tarragona, Plaça d'Olivera, 1, Tarragona, Telèfon núm. 31

SVENSKA LLOYD

LÍNEA DE VAPOR DE LLOYD SUECOS DE GOTHEMBURG

SORTIDA BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTOS ESCANDINAVOS

Lo vapor suec *Dania* sortirà lo dia 20 de Setembre, admetent, càrrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrkping, Gefle, Sundsvall, Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo curs, com en anys anteriors, començarà dia 1.º d'Octubre, com així ho disposa l'art. 3.º del Reglament.

S'admeten alumnes interns y externs.

L'Acadèmia compta amb suficient nombre de professors titolars pera cada secció.

Pera informes al Director D. Francesch Duarte, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasajes, San Sebastiá, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 18 Setembre lo vapor *Cabo Roca*, son capitá Don C. Echevarría, admeten càrrega y passatges per els citats ports.

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La lleigitima marca "SALUD"

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona. Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Ovi

Lecitina
Giol

Serveys de la Companyia Trasatlàntica
DE
BARCELONA

Línies de Cuba y Méjich. — SERVEY DEL NORTE. — Lo dia 16 de Setembre sortirà de Bilbao lo 15 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII** directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costafirme y Pacífich, ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord a Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI. — Lo dia 26 de Setembre sortirà de Barcelona, y'l 30 de Cadiz, lo vapor **Montserrat** directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Comunicacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y carga pera Puerto Plata, ab trasbord a Habana.

Línies de Venezuela-Colombia. — Lo dia 11 de Setembre sortirà de Barcelona, y'l 13 de Málaga y el 15 de Cadiz lo vapor **Manuel Calvo** directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina el ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich pera qual port, admet passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana.

Línies de Filipinas. — Lo dia 13 de Setembre sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitentes, lo vapor **Antonio Lopez** directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línies de Buenos Aires. — Lo dia 2 de Setembre sortirà de Barcelona, y'l 3 de Valencia, y'l 15 de Málaga y'l 17 de Cadiz lo vapor **Reina M. Cristina** directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y carga pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas, (Chile), Coronel y Valparaíso, ab trasbord a Cadiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línies de Canàries. — Lo dia 17 de Setembre sortirà de Barcelona y'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde** directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, y Santa Cruz de la Palma, retornant a Barcelona per Santa Cruz de Tenerife, Cádiz, Málaga (facultativa), Alacant y Valencia.

Línies de Fernando Poó. — El dia 25 de Setembre sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, el vapor **Larache** pera Fernando Poó, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línies de Tanger. — Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes. Per més informes dirigir-se á son agent **D. Emili Borrás**

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats.

De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana
al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen. — Complet assortit de medicació pera curas antisèpticas. — Especialitats nacionals y extrangeras.

Aygues minero-medicinals
TARRAGONA

TOTHOM FOTÓGRAF
Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS

SEBASTIA CARDONA

Trobaran los aficionats á la fotografia un assortit complet de cambres, trespeus, cubetas, prempses escorredores, dispositius d'aigua, estumadors, calibres, fanals de varis formes, cartolinias, paper cristal Lumière, paper bromurat il·lort, placas porcelanadas, targetas postals sensibles, estereoscòpics y vistes estereoscòpicas y bany viratges combinat.

Depositori del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca «Tambauri».

Cambra instantanea, Llampa express 9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas

Periscope-Delta diafragma iris 9 per 12 ab 6 » 45 »

Express mínim 6 1/2 per 9 ab 6 » 10 »

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 »

9 per 12 70 »

9 per 18 110 »

instantanea Periscope-Delta (Stereoscòpica)

linch lo gust de participarà ma nobrosa clientela, que he rebut las cambres Stereoscòpicas (Delta-cartrouche) ab propietat de poguer aplicar placas y pel·lícules. Premiada a l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa a Espanya que's troba en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS. — LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

Maquinaria agricola, industrial y vinicola

Complet assortit en ferreteria

Marelli Vieens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bogits pera ondas llaurades y demés màquines agrícolas.

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Rambla St. Joan, 50, 1.er

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta

Fora..... 1 »

Extranger..... 2 »

Número d' avuy.... 10 cérts.

Ayqua naf SERRA

La lleigitima marca "SALUD"

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig enxinar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. — **Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitals provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. — **Dr. Gilbert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo lleigitim **Xarop Climent SALUD**, únicament aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C. — **Tortosa.** — Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrofulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests